

Spirit of Ostra Brama w MWP

#Historia #Lotnictwo wojskowe 12 marca 2019

Na czwartek 14 marca 2019 planowane jest wstępnie uroczyste przyjęcie do zbiorów Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie - w jego urządzonej dopiero nowej siedzibie w Cytadeli - sprowadzonego właśnie do Polski z Kanady samolotu C-47 A1-DK Skytrain/ Dakota III, w 1944 osobistej maszyny gen. Kazimierza Sosnkowskiego - generalnego inspektora Polskich Sił Zbrojnych, opatrzonego znamioną nazwą - *Spirit of Ostra Brama*.

Uroczystość pożegnania polskiej Dakoty Spirit of Ostra Brama w bazie 17 Wing Winnipeg w prowincji Manitoba 8 marca 2019/ Zdjęcia: Royal Canadian Air Force

8 marca Royal Canadian Air Force (wojska lotnicze Kanady), które przekazały nam eksponat, urządziły uroczyste pożegnanie Spirit of Ostra Brama w bazie 17 Skrzydła Lotniczego w Winnipeg w prowincji Manitoba, gdzie ikoniczna dla historii polskiego lotnictwa Dakota była ostatnio przechowywana i restaurowana przez grupę wolontariuszy. To co zostało z maszyny - kadłub, stateczniki, golenie podwozia i zewnętrzne części skrzydeł (niestety w 2006 centropłat i silniki odcięto...) zostało 9 marca 2019 załadowane na pokład specjalnie wynajętego transportowca An-124-100 i nad Atlantykiem przewiezione do Wrocławia. Według planu spółka transportowa, wynajęta przez Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie ma dostarczyć historyczną polską Dakotę, wioząc ją na naczepach, w nocy ze środy na czwartek (13/14 marca 2019) do Cytadeli, wjeżdżając przez bramę od strony Wisły. Na razie najnowszy eksponat otrzyma schronienie w postaci rozpiętego nad nim namiotu. Potem przewidywane są oględziny i wstępne prace konserwatorskie. Jeszcze nie wiadomo kiedy i w jakim otoczeniu *Spirit of Ostra Brama* zostanie udostępniony oczom zwiedzających.

Samolot został wyprodukowany na mocy zamówienia rządu USA z 1942 w Oklahoma City z numerem fabrycznym 11906. Otrzymał numer seryjny US Army Air Force 42-92139. Po dostarczeniu do Anglii opatrzono go angielskim numerem seryjnym RAF - FL 547. W Royal Air Force samolot przydzielono 216 Task Group. W polskich rękach, jako maszyna dyspozycyjna gen. Sosnkowskiego, *Spirit of Ostra Brama* pilotowana była przez załogę kapitana Józefa Tyszki. O zaufaniu jakim go darzono świadczy to, że woził on także najwyższej rangi politycznej osobistości alianckie. Po wojnie był pilotem doświadczalnym w Anglii, a potem biznesmenem branży lotniczej. Zginął 17 stycznia 1963 pod Sztokholmem pilotując Cessnę Centurion.

Dowódca wojennej załogi Spirit of Ostra Brama - kapitan Józef Tysko w okresie służby w 301 dywizjonie bombowym Ziemi Pomorskiej. Został zestrzelony pod koniec sierpnia 1942 za sterami Wellingtona i przez Hiszpanię przedostał się z powrotem do Anglii we wrześniu 1942 (aliancki rekord), gdzie jego wiedza i doświadczenie ucieczkowe zostały skrzętnie wykorzystane... / Zdjęcie: via T. Tysko i W. Zmyślony

Po wojnie polską Dakotę sprzedano do Kanady liniom Trans Canada Airlines i zarejestrowano jako CF-TES. Ostatni lot z pasażerami odbyła w 1963. Trafiła potem do Western Canada Aviation Museum, a w końcu w 2002 zaopiekowało się nią Royal Canadian Air Force 17 Wing Winnipeg.

Kanadyjczycy nie byli świadomi związków tego właśnie samolotu z wojenną historią Polski i polskich skrzydeł. Odkrycia i lokalizacji maszyny dokonał – badając od 2011 do 2013 numery seryjne zachowanych Dakot nasz kolega redakcyjny – Robert Gretzygier. Efekty swoich dociekań opublikował najpierw w swoim Lotniczym Magazynie Historycznym *Gapa* – wskazując wyraźnie gdzie znajduje się *Spirit of Ostra Brama*. To uruchomiło wieloletnie zabiegi zmierzające do pozyskania tego, co pozostało z historycznego samolotu. W końcu się udało. Warto zauważyć, że kosztami transportu maszyny do Polski podzieliły się MSZ i MON. Wypada zaznaczyć, że wszystko wskazuje na to, że skorzystano z tak zwanego długookresowego wynajmu samolotów An-124 od ukraińskiej spółki Antonow (dysponuje 7 transportowcami) przez Sojusz Atlantycki. Za taką usługę z wielodniowa notyfikacją zamówienia transportowego Ukraińcy życzą sobie 37,5 tys. euro za godzinę.

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2026 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o